הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן יג

יג דִּינֵי צִיצִית בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א [א]אַרְבַּע צִיצִיּוֹת מְעַכְּבִין (א) זֶה אֶת זֶה, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא אַרְבַּע אֵינָהּ מְצִיָּצָת כְּהִלְכָתָהּ, [ב]וְהַיּוֹצֵא בָּהּ (ב) לִרְשׁוּת הָרַבִּים בְּשַׁבָּת (ג) [א] (ג) חַיָּב חַטָּאת. (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש״א סָעִיף ל״ח): **ב** [ג]אִם הָיָא מְצִיָּצָת כְּהִלְכָתָהּ (ד) מֵתָר (ה) [ב] לְצֵאת בָּהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, בֵּין (ג) טַלִּית קָטָן בֵּין טַלִּית גָּדוֹל, אֲפִלּוּ בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁאֵין לָנוּ (ה) תְּכֵלֶת. רַק שֶׁלֹּא יְהֵא מֻנָּח לוֹ (ד) (ו) עַל כְּתֵפָיו (דברי ר״ן ורבינו יונה פרק חבית דף ק״ח עמוד ב׳ (ר״ן מכ ד״ה היוצא, ר״י טו״ד נר״ן שם)). וּמוֹקְמִינַן לְטַלִּית אֲחָזְקָתֵיהּ שֶׁהוּא מְצֻיָּן כְּהִלְכָתוֹ, וְאֵין צָרִיךְ לְבָדְקוֹ (ה) (ז) *קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא בּוֹ. (דברי תשובת הרא״ש כלל ב׳ (פ׳ ט) ותשובת [המיוחסות ל]הרמב״ן סימן (רט״ו) [ר״ט] וכל בו (פ׳ ל״ג) (בשם) והרמב״ם פרק י״ט מהלכות שבת (ה״כ)(*)): **ג** [ד]אִם נוֹדַע לוֹ (ח) בְּשַׁבָּת (ט) כְּשֶׁהוּא בִּכְרְמִלִּית שֶׁהַטַּלִּית שֶׁעָלָיו (י) פָּסוּל, לֹא יְסִירֶנּוּ

א מְנָחוֹת כ״ח (ע״א). ב שָׁם (ל״ח) [ל״ז] (ע״ב). ג תְּשׁוּבַת הָרֹא״שׁ כְּלָל ב׳ (סִי׳ ט) וְהַפַּרְדֵּסִי בְּפֶרֶק כ״ב דְּשַׁבָּת (סִי׳ תמב). ד מְנָחוֹת ל״ז (ע״ב) לְדַעַת הָרַאֲב״ד וְהָרִשְׁבָּ״א (וה״ד בטורי יוסף ד״ה קטן).

(*) הציון מתשובת הרמב״ן והרמב״ם קאי על דברי המחבר ומקור דברי הרמ״א הם מתשובת הרא״ש (וד אפרים).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] חַיָּב חַטָּאת. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ב) שֶׁכָּתְבוּ שֶׁלַּדַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״א ה״א) אֵין לְחַוּשִׁיטָן מִגְּוָן מִן הַתּוֹרָה, וְאִם נִפְסַק חוּט אֶחָד פָּסוּל מִדְּרַבָּנָן. וְיֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק בְּיָצָא בְּטַלִּית זֶה לִרְשׁוּת הָרַבִּים אִם חַיָּב חַטָּאת, עַיֵּן שָׁם בְּאֹרֶךְ: **ב [ב] לְצֵאת.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשֹׁב יַעֲקֹב (ח״א) סִימָן ה׳ דִּקְאַרְבַּע נְפָגוּם שֶׁל מֹשֶׁה עִם צִיצִית יֵשׁ לְהַחְמִיר לַיְלָה בּוֹ בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ בְּעִיר שֶׁלֹּא עָשׂוּ תִּקּוּן הָעֵרוּב לְטַלְטֵל בְּתוֹכָהּ, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ר׳ בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם (ס״ו) הֵבִיאוֹ קְצָת בְּאַרְיכוּת. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן תָּמִיד (סק״ב): **ב** (ג) [ג]צֵאת בָּהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. אֲפִלּוּ בַּלַּיְלָה דְּלָאו זְמַן צִיצִית הוּא, מְשׁוּם דְּנוֹי לַבָּגֶד. בֵּית יוֹסֵף סִימָן (י״א) [י״ח] (ד״ה לילה). וְעַיֵּן בְּחִשּׁוּבַת מַהֲרִי״ל סִימָן (ק״ב) [קל״ח]: (ג) טַלִּית קָטָן. בְּתִשּׁוּבַת (רמ״א) [מַהֲרַ״ם מִינְץ] סִימָן ק״י מְפַלְפֵּל אִם רַשַּׁאי לְצֵאת בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת קְטָן שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר הַנָּתוּב בְּסִימָן ט״ז (ס״א): (ד) עַל כְּתֵפָיו. שֶׁלֹּא כְּדַרְכּוֹ לְבִישָׁתוֹ בְּחֹל, דְּאָז לֹא הָוֵי מַלְבּוּשׁ אֶלָּא מַשּׂוי. עַיֵּן סִימָן ש״א (סעי׳ כט-ל): (ה) קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא בּוֹ. וּלְעִנְיַן בְּרָכָה מֵחְמִירִין טְפֵי לְעֵיל סִימָן ח׳ (ס״ט), עַיֵּן

בֵּאוּר הַלָּכָה

בְּרֹאשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁל אוֹתוֹ הַחוּט גּוּפָא. אַךְ נִרְאֶה דְּדַוְקָא אִם נִפְסַק הַחוּט לְמַעְלָה מַחֲלִיא רֹאשׁוֹנָה, דְּאִי לָאו הָכִי מִיפְסַל מִשֶּׁעַם דְּהָא קַיְימָא לָן קֶשֶׁר עֶלְיוֹן (הוּא הַקֶּשֶׁר הַשֵּׁנִי מֵהַחֲמִשָּׁה קְשָׁרִים שֶׁאָנוּ עוֹשִׂין דְּאוֹרַיְיתָא, וּכְזֶה דְּמִינְּתַק חוּט אֶחָד חָשִׁיב כְּאִלּוּ מִיפְסַק הַקֶּשֶׁר, כְּדִמּוּכָח בְּמְנָחוֹת (ל״ט) [ל״ח] עַמּוּד ב׳ בְּתוֹסָפוֹת דְּבּוּר הַמַּתְחִיל כְּדֵי לְעָנְבָהּ, עַיֵּן שָׁם. וְיוֹתֵר מִזֶּה נוֹכֵל לְהוֹכִיחַ לְעִנְיָנֵנוּ לְכַאוֹרָה מֵהַסּוּגְיָא שָׁם לְדַעַת רַשׁ״י דְּצָרִיךְ גַּם כֵּן שֶׁיִּשָּׁאֵר מֵהַחוּט מְעַט יוֹתֵר לְמַעְלָה מֵהַחֲלִיא רִאשׁוֹנָה, דְּהֵיינוּ לְצָרְכָּךְ כְּדֵי עֲנִיבָה (עַל כָּל פָּנִים עַל חוּט אֶחָד לְדַעַת הָרִי״ף וְהָרַמְבַּ״ם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו גבי)), דְּאִי לָאו הָכִי אַמְרִינַן שְׁבוּרְאֵי לְבַסּוֹף יִנָּתֵק הַקֶּשֶׁר. וְאִפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לְחַלֵּק קְצָת מֵהַסּוּגְיָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **ב** * קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא בּוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ז) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעִנְיַן בְּדִיקָה בְּשַׁבָּת. וְאוּלַי טַעַם הַמְּנָהָג הוּא מְשׁוּם דְּלִמָּה יוֹעִיל הַבְּדִיקָה, דַּאֲפִלּוּ לֹא יִמְצָאֵם

בַּאֵר הַיטֵב

הָעֲלִיּוֹנִים וְיָנִיחַ קֶשֶׁר הַתַּחְתּוֹן עִם חֶלְיוֹתָו, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא פְּתִיל וּגְדִיל, עַד שֶׁיִּמְצָא אַחֲרִים [וּפְשׁוּט דִּכְשֶׁנִּפְסָלִים הַצִּיצִית צָרִיךְ לְפָשְׁטָן, וְלֹא מַהֲנֵי לַעֲמֹד עַל עָמְדוֹ שֶׁלֹּא יֵלֵךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, דְּאֵין דִּין אַרְבַּע אַמּוֹת אֶלָּא לְהוֹלֵךְ בְּלֹא צִיצִית]:

א (ו) חַיָּב חַטָּאת. תֵּדְעִי מִשּׁוּם. וְאֵין לוֹמַר דְּכַטַּל לְגַבֵּי בָּגֶד, דַּחֲשִׁיבִי הֵם לְגַבֵּיהּ שֶׁפְּוָתְעוּ לְהַשְׁלִים עֲלֵיהֶם, בֵּית יוֹסֵף (סי׳ שא ד״ה ומ״ש מירדי) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (שבת קלט: ד״ה ציצית). לְפִי זֶה אִם נִפְסְקוּ כָּל הָאַרְבַּע צִיצִית וְלֹא נִשְׁתַּיֵּיר בָּהֶם כְּדֵי עֲנִיבָה, דְּזֶהוּ עֲשָׂה אַחֲרִים תַּחְתֵּיהֶם, בְּטֵלִים הֵם לְגַבֵּי בָּגֶד וּמֻתָּר לְצֵאת בָּהֶם בְּשַׁבָּת. ט״ז (סק״א) עוֹלֶת תָּמִיד (סק״ב): **ב** (ב) [ב]צֵאת בָּהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. אֲפִלּוּ בַּלַּיְלָה דְּלָאו זְמַן צִיצִית הוּא, מְשׁוּם דְּנוֹי לַבָּגֶד. בֵּית יוֹסֵף סִימָן (י״א) [י״ח] (ד״ה לילה). וְעַיֵּן בְּחִשּׁוּבַת מַהֲרִי״ל סִימָן (ק״ב) [קל״ח]: (ג) טַלִּית קָטָן. בְּתִשּׁוּבַת (רמ״א) [מַהֲרַ״ם מִינְץ] סִימָן ק״י מְפַלְפֵּל אִם רַשַּׁאי לְצֵאת בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת קְטָן שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר הַנָּתוּב בְּסִימָן ט״ז (ס״א): (ד) עַל כְּתֵפָיו. שֶׁלֹּא כְּדַרְכּוֹ לְבִישָׁתוֹ בְּחֹל, דְּאָז לֹא הָוֵי מַלְבּוּשׁ אֶלָּא מַשּׂוי. עַיֵּן סִימָן ש״א (סעי׳ כט-ל): (ה) קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא בּוֹ. וּלְעִנְיַן בְּרָכָה מֵחְמִירִין טְפֵי לְעֵיל סִימָן ח׳ (ס״ט), עַיֵּן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) זֶה אֶת זֶה. שֶׁכֻּלָּם הֵם מִצְוָה אַחַת, וְאִם נֶחְסַר לוֹ אֲפִלּוּ צִיצִית אַחַת הָוֵי כְּלֹא הִטִּיל בָּהּ כְּלָל, (ב) וּבְטֵל לְגַמְרֵי הָעֲשָׂה דְּצִיצִית: (ב) לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וּלְכַרְמְלִית אָסוּר מִדְּרַבָּנָן. וְהוּא הַדִּין (ג) לְכָל שְׁאָר פְּסוּלִים, כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַבֶּגֶד (ג) סְתוּם רֻבּוֹ, אוֹ שֶׁהָיוּ הַצִּיצִית עֲשׂוּיִין שֶׁלֹּא בְּמִקּוֹמָן לְמַעְלָה מִשָּׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת אוֹ לְמַטָּה מִקֶּשֶׁר אֲגוּדָל וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא, אוֹ שֶׁהָיָה אַרְבַּע כְּנָפוֹת (ד) קָטָן מִשִּׁעוּר הַכָּתוּב בְּסִימָן ט״ז (ס״א) עַיֵּן שָׁם, בְּכָל אֵלּוּ אָסוּר לְצֵאת בָּהֶן אֲפִלּוּ לְכַרְמְלִית מִדְּרַבָּנָן. וּבֶגֶד שֶׁפְּתוּחִין חֲצִיוֹ בְּצַמְצוּם עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן י׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״ז: (ג) חַיָּב חַטָּאת. דְּהָוֵי מַשּׂוי מְחֻסַּר הַצִּיצִית הַנּוֹתָרִים, וְאֵינָם בְּטֵלִים לְגַבֵּי בָּגֶד, דְּחוּטֵי צִיצִית חֲשִׁיבִי הֵם וְלֹא בְּטֵילִי. וַאֲפִלּוּ אִם אוֹתָם הַצִּיצִית גַּם כֵּן בְּפְסוּלִים הֵם, מִכָּל מָקוֹם (ה) כָּל שֶׁנִּמְצָא בָּהֶם אֵיזוֹ חוּטִין כְּשֵׁרִים דַּעְתּוֹ עֲלֵיהֶם וַחֲשִׁיבִי וְלֹא בְּטֵילִי, אִם לֹא שֶׁנִּפְסְקוּ כָּל חוּטֵי הָאַרְבַּע צִיצִית (ו) וְלֹא נִשְׁאַר בָּהֶם כְּדֵי עֲנִיבָה, דְּאָז לֹא הָוֵי תִּכְשִׁיט אֶלָּא מַשּׂוי. (ז) וְכֵן אִם נוֹדַע לוֹ בְּשַׁבָּת כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֵין צָרִיךְ לִפְשֹׁט טַלִּיתוֹ: **ב** (ד) מֻתָּר לָצֵאת. אֲפִלּוּ (מ) בַּלַּיְלָה דְּלָאו זְמַן צִיצִית הוּא, מְשׁוּם דְּנוֹי לַבָּגֶד. וַאֲפִלּוּ בְּטַלִּיתוֹת שֶׁל שְׁאָר מִינִים, אֲפִלּוּ לְהַפּוֹסְקִים לְעֵיל בְּסִימָן ט׳ סָעִיף א׳ דְּחִיּוּבָן רַק מִדְּרַבָּנָן, מִכָּל מָקוֹם נוֹי בָּגֶד הוּא כֵּיוָן דַּעֵל כָּל פָּנִים מְחֻיָּב בָּהֶן בְּתוֹרַת וַדַּאי. וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לָבֶגֶד שֶׁחָצִיוֹ פָּתוּחַ וְחָצִיוֹ סָתוּם דְּפָסַק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּסִימָן י׳ סָעִיף ז׳ דְּאֵין יוֹצְאִין בּוֹ בְּשַׁבָּת, דְּהָתָם חִיּוּבוֹ הוּא רַק מִצַּד סָפֵק [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב) וְאַרְוָחוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ב), דְּלֹא כְּהַשָּׂב יַעֲקֹב (ח״א סי׳ ה). אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁגַּם הָעוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) כָּתַב בְּפִשְׁיטוּת כְּוָתַיְיהוּ]: (ה) תְּכֵלֶת. דְּהָא קַיְימָא לָן (מנחות לח.) הַתְּכֵלֶת וְהַלָּבָן אֵין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה, דִּכְתִיב (במדבר טו לט) 'וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ' אֲפִלּוּ אֶחָד מֵהֶן וְחָדָא מַשְׁמַע: (ו) עַל כְּתֵפָיו. דְּאָז לֹא הָוֵי תִּכְשִׁיט אֶלָּא מַשּׂוי, דְּאֵין זֶה דֶּרֶךְ לְבִישָׁתוֹ בְּחֹל. מֵיהוּ (ט) אִם מִתְכַּסֶּה רֹב גּוּפוֹ, סַגִּי. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ש״א סָעִיף ל׳ (ס״ק קטו) מַה שֶּׁנִּכְתַּב בָּזֶה: (ז) קֹדֶם שֶׁיֵּצֵא בּוֹ. כֵּיוָן שֶׁבְּדָקוֹ בַּבֹּקֶר בְּעֵת שֶׁהָיָה מְבֹרָךְ עַל הַלְּבִישָׁה וְנִמְצְאוּ שְׁלֵמִים, תּוֹ אֵין רָגִיל לְפָסֵק בִּזְמַן מֻעָט כָּזֶה אֲפִלּוּ הִסִּירוֹ בֵּינְתַיִם [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח)]. וּמוּכָח מִזֶּה דְּכְשֶׁנִּפְסְקוּ גַּם כֵּן צָרִיךְ לִבְדֹּק הַצִּיצִית, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ בְּפַרוּשׁ בְּסִימָן ח׳ (ס״ט), וְהָעוֹלָם אֵין נִזְהָרִין בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה קודם): **ג** (ח) בְּשַׁבָּת. וְאִם יָדַע מֵאֶתְמוֹל וְשָׁכַח לְהַשִּׁיל בּוֹ צִיצִית, נִרְאֶה גַּם כֵּן דְּלֹא קָנְסִינַן לֵיהּ, וּרְאָיָה מִלְּקַמָּן בְּסִימָן שנ״ה סָעִיף ג׳ בְּהַגָּהּ״ה הֵיכָא דְּשָׁכַחוּ וְלֹא עָרְבוּ, עַיֵּן שָׁם. [מַחְדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]: (ט) כְּשֶׁהוּא בִּכְרְמְלִית. הוּא מָקוֹם שֶׁשָּׁם אֵין אִסּוּר טִלְטוּל רַק מִדְּרַבָּנָן, וּלְכָךְ אֵין צָרִיךְ לְהָסִיר, דִּכְבוֹד הַבְּרִיּוֹת הוֹחָה אִסּוּר דְּרַבָּנָן. וְאַף עַל גַּב (י) דְּצִיצִית מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְיתָא לֹא דָּחֵינַן מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, מִכָּל מָקוֹם שָׁרֵי, דְּלֹא אָמְרָה תּוֹרָה לֹא תִלְבַּשׁ בָּגֶד בִּלְא צִיצִית רַק מִצְוַת עֲשֵׂה לְהַשִּׁיל בּוֹ צִיצִית, וְכֵיוָן שֶׁאֵין יָכוֹל לְהָטִיל בּוֹ צִיצִית בְּשַׁבָּת אֵין עוֹבֵר מִצְוַת עֲשֵׂה וְאֵין עָלָיו רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן, וּלְכָךְ הַתֵּר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת וְאֵין צָרִיךְ לִפְשֹׁט הַטַּלִּית. אֲבָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁהוּא מִן הַתּוֹרָה צָרִיךְ לִפְשְׁטוֹ בֵּין בְּטַלִּית גָּדוֹל וּבֵין (י״ם) בְּטַלִּית קָטָן, וַאֲפִלּוּ אִם יִשָּׁאֵר עוֹמֵד עָרֹם עַל יְדֵי זֶה, שֶׁאֵין כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת דּוֹחֶה אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא כָּזֶה בְּכָל גַּוְנֵי. וּלְקַמָּן בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת (סי׳ שמה ס״ז) אִם יִרְצֶה ה׳ יִתְבָּאֵר (יב) דַּיְיקָא מַהֲלָכָה הַזֶּה יֵשׁ לָנוּ דִּין רְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לֹא. וְנִרְאֶה דְּאִם הַגָּדִיל הוּא שָׁלֵם וְהַפְּסוּל הוּא רַק בָּעֲנָף נוֹכֵל לְצָרְפוֹ לָזֶה דַּעֵת הָרִי״ף לְעֵיל (סי׳ יב ס״ג) דְּמַכְשִׁיר, וְאֵין צָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ תֵּכֶף, רַק יְמַהֵר לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ: (י) פָּסוּל. לְרַבּוֹתוֹ לוֹמַר, (יג) בֵּין שֶׁנִּפְסַק לוֹ גַּם קֶרֶן הַטַּלִּית וְנַעֲשֵׂית בַּת שֵׁשׁ וּבֵין שֶׁנִּפְסַק לוֹ אַחַת מִצִּיצִיּוֹתָיו לְבַד, וַאֲפִלּוּ (יד) הָיָה כְּבָר פָּסוּל בְּשָׁעָה שֶׁיָּצָא מִבֵּיתוֹ, כֵּיוָן דִּכְשָׁעָה שֶׁלָּבְשׁוֹ (טו) לֹא נוֹדַע לוֹ, לֹא קָנְסִינַן לֵיהּ דְּגָדוֹל כִּבוֹד הַבְּרִיּוֹת. (טז) [א]וַאֲפִלּוּ בְּטַלִּית גָּדוֹל שֶׁלָּנוּ שֶׁאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין לִלְבֹּשׁ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ו) בֵּ״ח (ס״א). וְהוֹסַפְתִּי תֹּבֶת 'לְגַמְרֵי' לְתֶרֶץ בָּזֶה קֻשְׁיַת הַפְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ה) עָלָיו דְּלְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל נִמְי מְבֹטָל בָּזֶה הַמִּצְוָת עֲשֵׂה, עַיֵּן שָׁם: (ב) פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״א) בְּשֵׁם רַשַּׁ״י (מנחות לז: ד״ה דרב הונא): (ג) לְעֵיל בְּסִימָן ר׳ סָעִיף ז׳: (ד) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב): (ה) פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״א) וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁל הַגְּרַ״ז (ס״א וסי׳ שא סמ״ה) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (שבת פי״ט ה״כ): (ו) טַ״ז (סק״א): (ז) אֶלִיָּה רַבָּה (סק״א) בְּבֵאוּר דִּבְרֵי הַטַּ״ז: **ב** (מ) בֵּית יוֹסֵף (סי׳ יח ד״ה לילה) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְהַסְּכָמַת הָאַחֲרוֹנִים, עַיֵּן בְּשִׁעוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ד): (מ) טַ״ז בְּסִימָן ש״א (סק״ק יח) וְאַרְוָחוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ב): **ג** (י) פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ח) בְּשֵׁם הַפַּרְדֵּסִי (סי׳ תתקמד): (יא) שֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ״ז (ס״ד). וּפְשׁוּט הוּא, דְּלֹא דָּמֵי לְמַה שֶּׁמְּתִירִין לְקַמָּן בְּטַלִּית קָטָן דְּהוּא גַּנַּאי גָּדוֹל דְּהָכָא הֲלֹא הוּא אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא שֶׁל קוּם וַעֲשֵׂה מִשּׁוּם מַשָּׂא דְּצִיצִיּוֹת: (יב) פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ד): (יג) כֵּן מוּכָח מֵאַחֲרוֹנִים: (יד) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה גרסינן): (טו) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ח): (טז) בֵּית יוֹסֵף (שם) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ח).

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן יג

מַעֲלִיו עַד שֶׁיִּגְיַע לְבֵיתוֹ, דְּגָדוֹל **(ו) כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת.** הַגָּהּ: וַאֲפִלּוּ טַלִּית קָטָן (ז) (יא) שְׁתַּחַת בְּגָדָיו אֵין צָרִיךְ לִפְשֹׁט. וְהוּא הַדִּין אִם נִפְסַק אֶחָד (יב) מִן (ח) [ח] הַצִּיצִיּוֹת וּמִתְבַּיֵּשׁ לֵישֵׁב בְּלֹא טַלִּית, (יג) דְּיוֹכַל לִלְבְּשׁוֹ בְּלֹא בְּרָכָה (יד) מִכֹּחַ כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת (בית יוסף (ד"ה גרסינן) בשם התשובה (מהר"ם מרוטנבורג ד"פ סי' רפז)). (ט) [ט] (טו) * וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹת צִיצִיּוֹת, * אֲבָל בְּחל כְּהַאי גַּוְנָא (טז) אָסוּר (מרדכי (פ"ק) [הלכות קטנות] דף צ"א עמוד ב' (סי' תתקמד)):

בַּאֵר הֵיטֵב

מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְעוֹלַת תָּמִיד (סק"ו). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ח' סָעִיף קָטָן ט' מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם: **ג (ו) כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת.** שְׁדוֹחָה אִסּוּר דְּרַבָּנָן, וְכַרְמִלִית נַמִּי דְּרַבָּנָן. וּבְזְמַן הַזֶּה אֵין לָנוּ רְשׁוּת הָרַבִּים כְּמַבֹּאר בְּסִימָן (ש"ב) [ש"ג] (סי"ח). עַיֵּן שִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ח): **(ז)** מָקוֹם הָפְשִׁיטָה גְּנַאי הִיא לו: **(ח) הַצִּיצִיּוֹת.** בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם סק"ח) הָעֲלָה דְּוַקָא כְּשֶׁגָּבָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְקָרֵם לְבִישָׁתוֹ מָצָא הַשַּׁלִּית פְּסוּל, דְּאז מָתַר לְלָבְשׁוֹ בְּלֹא בְּרָכָה, דְּאִם לֹא יְהֵיהָ מְעַטֶּף בְּטַלִּית כַּאֲחֵרִים בּוּשָׁה הֵיא לו, שֶׁיֹּאמְרוּ שֶׁאֵין לוֹ טַלִּית מְצִיצָת כְּהִלְכָתָהּ וְאֵינוֹ יְהִיר בְּמִצְוֹת, אֲבָל אִם בְּשָׁעַת לְבִישָׁתוֹ הָיָה כָּשֵׁר וְנִתְעַטֵּף בּוֹ וְאַחַר כָּךְ נִפְסַק אֶחָד מִן הַצִּיצִית יוֹכַל לְהַסִּירוֹ מֵעָלָיו, דְּאֵין כָּאן מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, שֶׁכְּבָר רָאוּ שֶׁהָיָה לוֹ טַלִּית מְצִיצָת כְּהִלְכָתָהּ, עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלַת תָּמִיד (סק"ט) חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּמִדִּבְרֵי הָרַמְ"א מֻשְׁמָע דְּאֲפִלּוּ לְכָתְחִלָּה לֹכֶל מִקְדָּם לֹכֶל וְאַחַר כָּךְ נִפְסְקוּ, עַיֵּן שָׁם. וְהַיְדִיד אַהֲרֹן (הגב"י) הֶחֱזִיק דִּבְרֵי הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה וְכָתַב דְּמִשְׁמָעוּת דִּבְרֵי רַמְ"א מֻשְׁמָע כְּדִבְרָיו, שֶׁכָּתַב שֶׁיּוּכַל לְלָבְשׁוֹ בְּלֹא בְּרָכָה, מֻשְׁמָע שֶׁקָּדֵם לְבִישַׁת הַשַּׁלִּית נִפְסַק וּמְשׁוּם הָכִי כָּתַב דְּיוּכַל לְלָבְשׁוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְעוֹד הָעֲלָה שָׁם (בשו"ת כנה"ג סק"ט) דְּהַכֹּל תְּלוּי בְּרִצּוֹן הָאִישׁ הַלּוֹבֵשׁ, אִם הוּא מִתְבַּיֵּשׁ יוּכַל לְלָבְשׁוֹ בְּלֹא בְּרָכָה וְאִם אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ אֵין כָּאן מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּנֵי חַיָּא (הגב"י סק"א), וּכְמִגֵּן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ז' מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה גרסינן): **(ט) וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת.** הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) הָעֲלָה דְּאִם נִפְסַק צִיצִית בְּרִשׁוּת הָרַבִּים בְּטַלִּית קָטָן, אֵין צָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ אֶפִלּוּ בְּחל, דְּהִפְשִׁיטָה הָוֵי גְּנַאי גָּדוֹל. וְהָא דְּנָקֵט בְּשַׁבָּת, לְרַבּוֹתָא, דְּאַף עַל גַּב דְּיֵשׁ בּוֹ גַּם כֵּן אִסּוּר שַׁבָּת אֶפִלּוּ הָכִי אֵין צָרִיךְ לְהַסִּירוֹ. וּבְשַׁבָּת אֵין צָרִיךְ לְמַהֵר לְצֵאת מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל בְּחל צָרִיךְ לְמַהֵר לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ לְפָשְׁטוֹ. וְהָרוֹאֶה בְּחֲבֵרוֹ שֶׁנִּפְסְקוּ הַצִּיצִית לֹא יֹאמַר לו, עַד שֶׁיָּבֹא לְבֵיתוֹ, דְּהֵיכִינוּ שֶׁיִּקְרָאֶנּוּ לְבָא לְבֵיתוֹ וְשָׁם יֹאמַר לו שֶׁיַּפְשִׁיטֶנּוּ. וְאִם יָדַע מֵאֲתְמוֹל שֶׁהוּא פְּסוּל אָסוּר לְלָבְשׁוֹ בְּשַׁבָּת, דְּהָוֵה לֵיהּ לְהַקְדִּים מֵאֶתְמוֹל. וְנִרְאֶה לִי דְּבְחל אִם אֵין צִיצִית נִמְצָאִים בָּעִיר דַּיְנוֹ כְּמוֹ בְּשַׁבָּת, מֻגָּן אַבְרָהָם (שם). וְאֵין לְהַקְשׁוֹת, לָמָּה שָׁרֵינוּ לְלָבְשׁוֹ בְּשַׁבָּת מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, הֲלֹא יֵשׁ תַּקָּנָה שֶׁיִּתְּנוּ לְאַחַר כַּמָּה וְכַמָּה וְיַחְזֹר וְיִשְׁאִילֶנּוּ לו וְאָז הוּא פָּטוּר מִצִּיצִית. וְיֵשׁ לוֹמַר, דְּאָסוּר לִתֵּן מַתָּנָה בְּשַׁבָּת אֶלָּא לְצָרֵךְ שַׁבָּת. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

כ"ו לְעִנְיַן דִּין זְמַן הַזֶּה אִם מְבוֹאוֹת הַמְסֻלָּשִׁין לְדֶרֶךְ הַפֶּלֶךְ מִשְּׁנֵי צְדָדִים יֵשׁ לָהֶם דִּין רְשׁוּת הָרַבִּים. וְעַיֵּן בְּשַׁאֲגַת אֲרִיֵה סִימָן נ"ח דִּכְרְשׁוּת הָרַבִּים אֵין נִדְחֶה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, וְהוּא הַדִּין בְּכֹלְאַיִם נַמִּי מְחֻיָּב לְהָגִיד לו, וְאֵין נִדְחֶה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, עַיֵּן שָׁם:

ג [ח] הַצִּיצִיּוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּאֶלְיָה רַבָּה (סק"ה) וּבְכָרְכֵי יוֹסֵף (סק"ו) שֶׁכָּתְבוּ גַּם כֵּן דְּמַהֲרַ"א לֹא מַשְׁמַע כְּשִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. וְהָעִקָּר לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּפּוֹף שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּאִישׁ אִם הוּא מִתְבַּיֵּשׁ אֵין צָרִיךְ לְהַסִּירוֹ, כֵּיוָן דְּחָזִינַן שֶׁמָּתַר לְלָבְשׁוֹ אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה מִשּׁוּם זֶה. וּמַה שֶּׁחִלֵּק מִתְּחִלָּה לְפִי שֶׁכְּבָר רָאוּהוּ כְּשֶׁהוּא לָבוּשׁ, אֵין זֶה מַכְרִיעַ, כֵּיוָן שֶׁמִּכָּל מָקוֹם בּוּשָׁה הֵיא לו, וְגַם דַּיִּשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא יֹאמְרוּ דְּמִסְתָּמָא מַחֲמַת אֵיזֶה סִבָּה אוֹ עִנְיָן שֶׁל גַּנַּאי שֶׁאֵרַע לו פָּשַׁט אוֹתוֹ אוֹ אֲחֵרִים פְּשָׁטוּהוּ מִמֶּנּוּ. וְגַם אֵדַרְבָּה, אֵיכָא טוּבָא נִכְנָסִין שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהָיָה לָבוּשׁ תְּחִלָּה, הִלְכָּךְ גַּם בָּזֶה שֶׁיֵּשׁ כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת: **[ט] וְדַוְקָא.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בֵּיד אֶפְרַיִם דְּמָה שֶׁכָּתַב [הַמָּגֵן אַבְרָהָם] לְעֵיל וְהִרְוִיחַ בַּחֲבֵרוֹ, דְּמֻשְׁמָע שֶׁאֵין תַּקָּנָה לְתֵן בְּמַתָּנָה, צָרִיךְ לוֹמַר דְּאֵין זֶה תַּקָּנָה גְּמוּרָה כֵּיוָן שֶׁנִּגְרַאת כְּשֶׁלּוֹ, לָכֵן מוּטָב שֶׁיַּקְרִיבֶנּוּ לְבֵיתוֹ, וְעַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סוֹף סִימָן (צ"ו) [צ"ז] עַל קַשְׁיָא זוֹ, וּמַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי בַּעַל הַלָּכָה בְּרוּרָה (סק"ז). וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁאֵין לְתֵן מַתָּנָה בְּשַׁבָּת כו', עַיֵּן בְּשַׁעַר הַפֶּלֶךְ הִלְכוֹת שַׁבָּת (עיין פכ"ב הי"ד וערין הל' יו"ט פ"ו הי"ט):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אוֹתוֹ כָּל הַיּוֹם אֶלָּא בְּעֵת הַתְּפִלָּה לְשֵׁם מִצְוָה וְלֵיכָא בְּזוּי בַּהֲסָרָתוֹ, גַּם כֵּן אֵין צָרִיךְ לַהֲסִירוֹ, דְּלֹא פְּלוּג רַבָּנָן בֵּין טַלִּית לְטַלִּית. וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּחִדּוּשָׁיו מְפַקְפֵּק בָּזֶה: **(יא) שְׁתַּחַת בְּגָדָיו.** דְּלֹא מִנְכָּרָא מִלְּתָא אַחַר כָּךְ אִם הוּא הוֹלֵךְ בְּלִי טַלִּית קָטָן, מִכָּל מָקוֹם הָפְשִׁיטָה הוּא גְּנַאי בְּיוֹתֵר: **(יב) מִן הַצִּיצִיּוֹת.** פָּרוּשׁ, בֵּין שֶׁבָּא לַבַּיִת הַכְּנֶסֶת וְרוֹצֶה לִלְבֹּשׁ טַלִּיתוֹ וְקֹדֶם לְבִישָׁתוֹ מָצָא הַצִּיצִית פְּסוּלִים וּמִתְבַּיֵּשׁ לֵישֵׁב בָּרַבִּים בְּלִי טַלִּית, דְּמֻתָּר לְלָבְשׁוֹ בְּלִי בְּרָכָה, וּבֵין אִם רוֹאֶה בְּאֶמְצַע לְבִישָׁתוֹ שֶׁנִּפְסְקוּ לוֹ הַצִּיצִית, גַּם כֵּן אֵין צָרִיךְ לְהַסִּירוֹ [בְּרַכֵּי יוֹסֵף (סק"ז) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ דְּהַכֹּל תְּלוּי בְּרִצּוֹן הָאִישׁ הַלּוֹבֵשׁ, אִם הוּא מִתְבַּיֵּשׁ יוּכַל לִלְבֹּשׁ בְּלִי בְּרָכָה, אֲבָל אִם אֵין מִתְבַּיֵּשׁ אֵין כָּאן הַהֶתֵּר דְּכְבוֹד הַבְּרִיּוֹת: **(יג) דְּיוֹכַל לִלְבְּשׁוֹ.** וְדַוְקָא אִם נוֹדַע לו הַיּוֹם, (יז) אֲבָל אִם יָדַע מֵעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁהַצִּיצִית פְּסוּלִין אָסוּר לְלָבְשׁוֹ בְּשַׁבָּת, דְּהָוֵי לֵיהּ לְתַקּוֹנֵי מֵאֶתְמוֹל. אַף אִם שָׁכַח יֵשׁ לְהָקֵל [חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]: **(יד) מִכֹּחַ כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת.** וְדַוְקָא אִם אֵין יָכוֹל לְהַשִּׂיג בְּבֵית הַכְּנֶסֶת טַלִּית שְׁאוֹלָה: **(טו) וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת.** פָּרוּשׁ, לְפִי שֶׁבְּשַׁבָּת לֵיתָא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן כַּנַּ"ל, אֲבָל בְּחל שֶׁהוּא עוֹבֵר עַל אִסּוּר תּוֹרָה בְּכָל שָׁעָה דְּקוּם וַעֲשֵׂה בּוֹ צִיצִית, (יח) וְאִסּוּר תּוֹרָה אֲפִלּוּ רַק אִסּוּר דְּשַׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה כָּזֶה שֶׁהוּא מוֹנֵעַ אֶת עַצְמוֹ מִמִּצְוָה אֵין נִדְחֶה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת אִם לֹא בִּגְנַאי גָּדוֹל, וְלָכֵן אָסוּר לִלְבֹּשׁ הַטַּלִּית גָּדוֹל כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁאֵין בּוֹ צִיצִית, דְּלַיֵּשׁ בְּלִי טַלִּית סְבִירָא לֵיהּ לְרַמְ"א דְּהוּא רַק בִּכְלָל גְּנַאי קָטָן. וְכֵן אִם נוֹדַע לו בִּרְשׁוּת הָרַבִּים כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּטַלִּית גָּדוֹל שֶׁנִּפְסַק לו אַחַת מִצִּיצִיּוֹתָיו, צָרִיךְ גַּם כֵּן לְפָשְׁטוֹ תֵּכֶף, (יט) דְּבִזְמַנֵּנוּ פְּשִׁיטַת הַטַּלִּית גָּדוֹל בַּשּׁוּק הוּא גַּם כֵּן רַק גְּנַאי קָטָן. אָמְנָם אִם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת נוֹדַע לו אַחַר שֶׁהוּא כְּבָר לָבוּשׁ בְּהַטַּלִּית שֶׁאַחַת מִצִּיצִיּוֹתָיו פְּסוּלִים, (כ) הַרְבֵּה מִן הָאַחֲרוֹנִים מְקִלִּין דְּאֵין צָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ תֵּכֶף, דְּסְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן שֶׁהוּא בָּרַבִּים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַפְּשִׁיטָה הוּא גְּנַאי בְּיוֹתֵר, רַק יְמַהֵר לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ אוֹ לְבֵית שֶׁלְּפָנֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת וְיִפְשְׁטֶנּוּ שָׁם. [ב]וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל יא סל"ה) מַחְמִיר בָּזֶה וּסְבִירָא לֵיהּ דְּהַפְּשִׁיטַת טַלִּית גָּדוֹל הוּא רַק גְּנַאי קָטָן, דְּבִלְאו הָכִי דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִפְשֹׁט תָּמִיד הַטַּלִּית בָּרַבִּים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי לְהַפְרִי מְגַדִּים בְּפִתְיחָה לְהִלְכוֹת צִיצִית שֶׁסּוֹבֵר גַּם כֵּן כְּהַחַיֵּי אָדָם. עַל כֵּן מַהֲנֹכוֹן לַעֲשׂוֹת אֶת הָעֲצָה שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר אַרְצוֹת הַחַיִּים (שם) שֶׁיְּפַקְּרֶנּוּ, דְּאָז פָּטוּר מִלַּעֲשׂוֹת בּוֹ צִיצִית, וּכְשֶׁיַּגִּיעַ לְבֵיתוֹ יַחְזֹר לִזְכוֹת בּוֹ: **(טז) אָסוּר.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) שֶׁמַּסִּיק דְּמָה שֶׁמַּחְמִיר הָרַמְ"א בְּחל לֹא קָאֵי עַל מָה שֶׁכָּתַב בַּתְּחִלָּה וְאֲפִלּוּ בְּטַלִּית קָטָן, דְּבְטַלִּית קָטָן אִם נוֹדַע לו שֶׁהַצִּיצִית פְּסוּלִין דַּיְשׁ לו גְּנַאי גָּדוֹל לְפָשְׁטוֹ מִתַּחַת בְּגָדָיו בֵּין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וּבֵין בָּרַבִּים אֵין צָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ,

בְּאוּר הֲלָכָה

קְרָאוּי יִהְיֶה מַתָּר לִלְבֹּשׁ בְּשַׁבָּת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בִּכְפָסַק הָרַמְ"א בְּסָעִיף ג'. אַף זֶה לֹא יִתָּרֵץ אֶלָּא לְמָגֵן אַבְרָהָם (סי' ח ס"ק יא) דְּטַעַם בְּדִיקָה הוּא שֶׁלֹּא יֵלֵךְ בְּבָגָד בְּלֹא צִיצִית, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַשַּׁ"ז (שם סק"ח) דְּטַעַם הַבְּדִיקָה הוּא מִשּׁוּם חֹמֶר 'לֹא תֹּשָׂא' בִּכְרָכָה לַבַּשָּׁלָה, אִם כֵּן יִבְדֹּק וְאִם יִמְצָא שָׁהֵם פְּסוּלִים יִלְבַּשׁ וְלֹא יְבָרֵךְ. וַאֲפִלּוּ לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁיֵּשׁ הַטַּעַם דְּוַקָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל אִם לוֹבֵשׁ הַטַּלִּית בְּבֵיתוֹ, כְּגוֹן בְּמָקוֹם שֶׁאֵין תִּקּוּן עָרוּב בְּעִיר וְהַמְּבוּכָה שְׁלוֹבֵשׁ הַטַּלִּית בְּבֵיתוֹ, וְשָׁם בְּוַדַּאי צָרִיךְ בְּדִיקָה מִשְּׁנֵי טָעָמִים, אֶחָד, שֶׁלֹּא יֵלֵךְ בְּבָגָד בְּלִי צִיצִית, וְעוֹד, שֶׁהוּא רוֹצֶה לֵילֵךְ בּוֹ לְכַרְמִלִית אוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. **וְהַנִּכְנָס שַׁבָּתוֹן עֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶשׁ יִבְדֹּק הַטַּלִּית בְּעֵת הַנַּחְתּוֹ בְּהַתִּיק שֶׁלּוֹ, וְאִז לֹא יִצְטָרֵךְ א]לִבְדֹּק בְּשַׁבָּת,** כְּמוֹ שֶׁפָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסִימָן ח' (שם), עַיֵּן שָׁם:

ג * וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טו) **מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַחַיֵּי אָדָם וְהַפְּרִי מְגַדִּים לְעִנְיַן אִם נִפְסַק אַחַת מִצִּיצִיּוֹתָיו בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּחל, דְּצָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ תֵּכֶף. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים בִּפְתִיחָתוֹ שֶׁנִּסְתַּפֵּק שָׁם אִם נִפְסַק לו רַק שְׁנֵי חוּטִין וּשְׁנֵי חוּטִין נִשְׁאֲרוּ שְׁלֵמִים, אִם צָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ תֵּכֶף, דְּשָׁמָא מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת סָמְכִינַן אַהֲשִׁיטָה שֶׁסּוֹבֵר דְּלֹא בְּעִינַן רַק הַחוּטִין שֶׁבַּשְּׂכִיל הַלְּבָן, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה, אִם הֵם פְּסוּלִים רַק מִשּׁוּם פְּסָק, כְּגוֹן שֶׁלֹּא חָסַר לו מִכָּל הַשְּׁמוֹנָה חוּטִין רַק שְׁנַיִם וּכְהַאי גַּוְנָא וְכַנַּ"ל בְּסִימָן י"ב** (ס"א), **בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל דְּאֵין צָרִיךְ לְפָשְׁטוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֶפִלּוּ בְּחל:**

*** אֲבָל בְּחל אָסוּר. כָּתַב בְּסִדּוּר דֶּרֶךְ הַחַיִּים** (דין אם נודע וכו' ס"ג) **בְּשֵׁם הַפְּרִי מְגַדִּים** (א"א סי' יב סק"ז) **דְּבְחל אִם נִפְסַק הָעֲנָף מִן הַשַּׁלִּית בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְנִשְׁאַר הַגְּדִיל אֵין צָרִיךְ לְמַהֵר לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ,** כִּי יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל רַ"י שֶׁמַּכְשִׁיר בְּנִשְׁאַר כְּדֵי עֲנִיבָה אַף מִן הַגְּדִיל, **וְחָכָם כְּשֶׁיָּבוֹא לְבֵיתוֹ יִפְשֹׁט מֵעָלָיו וְיָשִׁיל בּוֹ צִיצִית. וּבְאֶמֶת יִפְלֶא הַדָּבָר זֶה,** דַּהֲלֹא הוּא סְפֵיקָא דְּאוֹרַיְיתָא דְּשַׁפֵּא הָלְכָה פְּרֵשׁ"י. **וְעִינְתִּי בְּפְרִי מְגַדִּים שָׁם שֶׁגַּאַר דְּבָרָיו דְּדַוְקָא הֵיכָא דְּאֵין נִמְצָאִים לו צִיצִית כְּלָל,** דְּשָׁם הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן דְּהָוֵי כְּמוֹ בְּשַׁבָּת וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **(יח)** מַסְקָנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם): **(יט)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ח): **(כ)** דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין אם נודע לו בשוק שהציצית פסולה ס"ב) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס"ג):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (קו"א סי' ח סק"ב) כתב: עמא דבר לבדוק הציצית בשבת אפילו אין לו טלית אחרת. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ה) משמע שרק הלבישה אינה גנאי גדול, אבל ההפשטה הינה גנאי גדול.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן יד

יד דִּינֵי צִיצִית שֶׁעֲשָׂאָן גּוֹי וְנָשִׁים, וְטַלִּית שְׁאוֹלָה. וּבוֹ ה' סְעִיפִים:

א [א] (א) **צִיצִית** (ע"פ) שֶׁעֲשָׂאָן אֵינוֹ יְהוּדִי, דִּכְתִיב פָּסוּל, דִּכְתִיב (במדבר טו (מ)) 'דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' לְאַפּוקֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. וְהָאִשָּׁה כְּשֵׁרָה לַעֲשׂוֹתָן. הַגָּה: וְיֵשׁ מַחְמִירִין (ג) [ב] (ב) * לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים (ג) שֶׁיַּעֲשׂוּ אוֹתָן, (ד) * וְטוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן (ה) לְכַתְּחִלָּה (מרדכי הלכות קטנות (פ' מפקמט) והגהות מיימון מהלכות ציצית (פ"ע פוס ט) ותוספות (ניטין) דף (מ"ב) [מ"ה] (ע"ב ד"ה כל)): **ב** * הַטִּיל יִשְׂרָאֵל צִיצִיּוֹת בְּבָגְדוֹ (ג) (ו) * בִּלֹא כְּנָפָיו, אִם אֵין צִיצִיּוֹת אֲחֵרִים (מְצוּיִים) לְהַכְשִׁירוֹ יֵשׁ לִסְמֹךְ (ז) [ד] (ז) עַל הָרַמְבַּ"ם שֶׁמַּכְשִׁיר, אֲבָל

א א צִיצִית (ע) שֶׁעֲשָׂאָן אֵינוֹ יְהוּדִי פָּסוּל, דִּכְתִיב 'דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' לְאַפּוקֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. ב וְהָאִשָּׁה כְּשֵׁרָה לַעֲשׂוֹתָן. הַגָּה: וְיֵשׁ מַחְמִירִין * לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים שֶׁיַּעֲשׂוּ אוֹתָן, וְטוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן לְכַתְּחִלָּה (מרדכי הלכות קטנות (פ' מפקמט) והגהות מיימון מהלכות ציצית (פ"ע פוס ט) ותוספות (ניטין) דף (מ"ב) [מ"ה] (ע"ב ד"ה כל)): ב ג הַטִּיל יִשְׂרָאֵל צִיצִיּוֹת בְּבָגְדוֹ (ג) (ו) * בִּלֹא כְּנָפָיו, אִם אֵין צִיצִיּוֹת אֲחֵרִים (מְצוּיִים) לְהַכְשִׁירוֹ יֵשׁ לִסְמֹךְ (ז) [ד] (ז) עַל הָרַמְבַּ"ם שֶׁמַּכְשִׁיר, אֲבָל

א מנחות מ"ב (ע"א). ב התוספות (ד"ה מנין) והרא"ש שם (סי' יג). ג הרא"ש בהלכות ציצית (סי' יד) פוסל ורמב"ם בפרק א' מהלכות ציצית (ה"ב) מכשיר.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] שֶׁעֲשָׂאָן. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְעוֹלַת תָּמִיד (סק"ח) נִסְתַּפֵּק בְּיִשְׂרָאֵל מְסִיעַ, וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) כָּתַב שֶׁפָּסוּל. וְאִם עָשָׂה יִשְׂרָאֵל חֵלְיָא אַחַת וְקָשַׁר וְגָמַר הֵיאַנוֹ יְהוּדִי, דְּיֵנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ לְקַמָּן סָעִיף קָטָן ג' בְּגָמַר יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה דְּכָשֵׁר, וְהוּא הַדִּין בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (שם): **[ב] לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְקֶרְבָּן נְתַנְאֵל (ניטין פ"ב ס' מו אות ט) כָּתַב דְּאֵף בְּטָוֹ נָשִׁים פְּסוּלוֹת לְרַבּוֹתָם. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ב) דְּיֵשׁ זֶה מִדִּבְרֵי הַהֶבְדֵּוֹת מֵימְוֹנִיּוֹת (פ"א אות ט). עַיִן שָׁם: **ב [ד] עַל הָרַמְבַּ"ם.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁהַט"ז עָשָׂה עַצְמוֹ כוֹי, כֵּן כָּתַב בִּכְרֵכִי לְשָׁמָּה מִכָּל מָקוֹם הַתְּלִיָּה בְּבָגֶד לֹא בָּצֵי לִשְׁמָהּ, וְלֵיכָּא לְמִדְכְּתִיב 'בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' לְאַפּוקֵי נָכְרִים, שְׁמַע מִינָּהּ דְּיִשְׂרָאֵל בִּלֹא כַּוָּנָה כָּשֵׁר. עַיִן בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם) מַה שֶּׁכָּתַב,

בֵּאוּר הֲלָכָה

אַבְרָהָם (סק"ח), **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּגִנְעֵי דְּמֵירֵי הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים שֶׁיֵּשׁ לוֹ צִיצִית בְּבֵיתוֹ, בְּוַדַּאי צָרִיךְ עַל כָּל פָּנִים לְמַהַר לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ,** דְּהָלֹא הוּא סְפֵיקָא דְּאוֹרַיְיתָא:

א * לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ב), וְהוּא הַטַּעַם שֶׁל מָהָרָ"ם שֶׁהוּבְּאָ בְּהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת. וְלֹא הֶעְפִּקְתִּי הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּהָוֶה דְּרַבָּנוּ תָּם וְכִדְאִיתָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) מִשּׁוּם דְּכָל שְׁאֵינוֹ בְּלְבִישָׁה אֵינוֹ בְּעַשְׂיָה, וְנִפְקָא מִנָּהּ גַּם לְיָתֵר הַמִּצְוֹת לוּלֵב וְסֻכָּה, מִשּׁוּם דְּמִשְׁמַע בְּדָרְכֵי מֹשֶׁה (אות א) שֶׁלֹּא חָשְׁשׁ רַק לְהַמְּהָרָ"ם, וְכֵן בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק"ב) מָצָאתִי כֵּן, אֲם כֵּן אֵין לְהַחְמִיר גַּם בְּקָטָן, וְכֵן מָצָאתִי בְּאָרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס"א), וּמִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין ציצית שעשאן עכו"ם ס"א) הֶעְתִּיקוּ לְהַלָּכָה לְזָהֲרָ לְכַתְּחִלָּה עַל יְדֵי קָטָן, רְאוּי וְנָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן. **וּפְשׁוּט דְּהַקָּטָן לְעַצְמוֹ מֻתָּר לְהַטִּיל צִיצִית לְכוֹלֵי עָלְמָא אִם רַק הִגִּיעַ לְחִנּוּךְ** שֶׁהוּא מַחֲיָב מִדְּרַבָּנָן בְּמִצְוֹת צִיצִית וּמִיקְרֵי בֹּר לְבִישָׁה לְהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ בְּצִיצִיּוֹתָיו. **וְיוֹתֵר נִרְאֶה לִי דְּאִפְלוּ אִם כְּבָר נַעֲשָׂה גָּדוֹל בֶּן שֹׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר צִיצִיּוֹתָיו,** דְּהָרֵי כְּדִרְעֵבַד בְּמִיָּא וּכְדִרְעֵבַד אֵין לָחֹשׁ לְהָא דְּרַבָּנוּ תָּם, וְכָל זֶה **אִם יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁהִטִּילָם אָז לִשְׁמָהּ:**

*** וְטוֹב לַעֲשׂוֹת וְכוֹ'.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד). הַגָּה מָרָנָ"א לְעִנְיַן דְּיֵעָבֵד בְּאִשָּׁה וּכְוַדַּאי מַתָּר בְּכָל גַּוְנֵי כְּאִישׁ, אֲבָל בְּקָטָן צָרִיךְ עַל כָּל פָּנִים דַּוְקָא גָּדוֹל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ. וּכְחַיֵּי אָדָם (כלל יא ס"ל) כָּתַב, קָטָן הַיּוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת לִשְׁמָהּ יֵשׁ לְהַכְשִׁיר בְּדִיעֲבַד בְּאִשָּׁה, עַל כָּרְחָךְ מְיֵירֵי גַּם כֵּן דַּוְקָא בְּגָדוֹל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ, דְּאִפְלוּ הַשַּׁ"ז דְּסוֹבֵר לְקַמָּן בְּסִימָן ת"ס (סק"א) דְּקָטָן הַיּוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת לִשְׁמָהּ תּוּ אֵינוֹ בִּכְלָל קָטָן, הֵיינוּ דְּמִנַּהֵי עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ כְּדִמּוּכָח לְהַמְעַיֵּן שָׁם. וּתְמִיהָ לִי עַל אַרְצוֹת הַחַיִּים הַנַּ"ל דְּמִכָּל לְכַתְּחִלָּה עַל יְדֵי קָטָן, הָלֹא אֲפִלּוּ אִם לֹא נָחֹשׁ כְּלָל לְהָא דְּרַבָּנוּ תָּם הָלֹא מַחֲמַת לִשְׁמָהּ יֵשׁ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה אִם אִפְשָׁר, דְּהָלֹא נִפְסַק בְּסָעִיף ב' דְּהַתְּלִיָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּכַוָּנָה לִשְׁמָהּ, לָחֹשׁ לְדַעַת רַשַׁ"י (סוכה ט. ד"ה פסולה) וְהָרא"ש (סי' יד) וְעוֹד שְׁאָרֵי רִאשׁוֹנִים דְּסִבְרִיהּ לְהוּ דְּצָרִיךְ לִשְׁמָהּ בְּזֶה מִדְּאוֹרַיְיתָא. וּלְקַמָּן בְּסִימָן ת"ס (ס"א) נִפְסַק דִּלְשִׁיטַת הַמַּצָּה שֶׁל מִצְוָה הַצָּרִיךְ לִשְׁמָהּ אֵין לְשַׁיֵּן לְכַתְּחִלָּה עַל יְדֵי חֲרַשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן אֲפִלּוּ בְּעוֹמֵד עַל גַּבּוֹ, כְּדְאִיתָא בְּאַחֲרוֹנִים וּכְהַגְרָ"א שָׁם:

ב * הַטִּיל יִשְׂרָאֵל וְכוֹ'. דְּע, דְּמִדְּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם) **מוּכָח דְּאִפְלוּ אִם הִשִּׁיל בְּפָרוּשׁ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ כָּשֵׁר לְהִתְעַטֵּף** (פ"א הי"ב), **וְכֵן לְהוֹצִיא לְרַבַּת רַשַׁ"י** (סוכה ט. ד"ה פסולה) **וְהָרא"ש** (סי' יד) **אֲפִלּוּ סְתָמָא פָּסוּל,** דְּאִי לָאו הָכִי אֵין שׁוּם רְאָיָה דְּהָרא"ש יַחֲלֹק עַל הָרַמְבַּ"ם, דְּמִן הַקּוֹצִין וּמִן הַנִּימִין הֲרֵי בְּוַדַּאי לֹא נִתְלוּ לִשְׁמָן. וְכֵן כָּתַב בְּפָרִישָׁה (דרישה אות א). וְעַיֵּן בְּתִשְׁוּבַת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (מהד"ק) בְּסִימָן ד' שֶׁיֵּשׁ לְמָה לֹא אָמְרִינַן בָּזֶה דְּסְתָמָא לִשְׁמָהּ קָאֵי. **אֲחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּתִשְׁוּבַת מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב** בְּסִימָן כ' (בנדפס מחדש סי' כא) **שֶׁדַּעְתּוֹ שָׁגַם הָרַמְבַּ"ם לֹא הָלַךְ רַק בִּסְתָמָא, מִשּׁוּם דְּלִשְׁמָהּ קָאֵי,** עַיֵּן שָׁם:

*** בִּלֹא כַּוָּנָה. וְאִם חָשַׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ לִשְׁמָהּ נִרְאֶה לִי דְּיוֹכֵל לְבָרֵךְ עָלָיו,** אַף דִּכְטַוְיָה נִשְׁאַרְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן י"א (משנ"ב סק"ד) בְּצָרִיךְ עִיּוּן אִם מְהַנֵּי מַחֲשָׁבָה, הָכָא מָתַר, דְּ**אֶחָד** סְפֵיקָא הוּא דְּשָׁמָא הֲלָכָה דְּסִגֵּי בְּמַחֲשָׁבָה עַיַּן בְּרֹא"ש בְּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (הל' ס"ת סי' ג), וְשָׁמָא הֲלָכָה כְּהָרַמְבַּ"ם. וְעוֹד טַעֲמָא אַחֲרִינָא, דִּטְרִיסַ חוּטִין סְתָמָא לְאוֹ לְשֵׁם צִיצִית, מַה שֶּׁאֵין כֵּן תְּלִיַּת הַחוּטִין סְתָמָא לִשְׁמָהּ קָאֵי. וּבְצָרוּף כָּל אִלּוּ הַטַּעֲמִים נִרְאֶה לִי דְּיוֹכֵל לְבָרֵךְ עָלָיו, **אַף לְכַתְּחִלָּה יוֹתֵר טוֹב שֶׁיּוֹצִיא כֵּן בְּפָרוּשׁ,** וְכֵן הֶעְתַּקְתִּי לְדִינָא בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח). **וְדַע עוֹד דְּנִרְאֶה לִי דְּאִפְלוּ אִם הַכַּוָּנָה לִשְׁמָהּ לֹא הָיָה רַק בְּתִלַּת צִיצִית רִאשׁוֹנָה וְהַשְּׁאָר הִשִּׁיל בְּסְתָמָא, מִכָּל מָקוֹם יוּכַל לְבָרֵךְ,** דְּאִמְרִינַן כָּל הָעוֹשֶׂה עַל דַּעַת רִאשׁוֹנָה הוּא עוֹשֶׂה, אַף דִּלְכְאוֹרָה הֵם הַמַּחְזִיל הָא לְשֵׁם וְכוֹ' דְּאִם חָשַׁב בְּשִׁחִיטָה לִשְׁמָהּ וּבַסֵּכָּלָה הָיָה סְתָמָא, אֲפִלּוּ אִם שְׁבָאַרְתִּי לְעֵיל בְּסִימָן י"א לְעִנְיַן טְרֵפָה וּשְׁזִירָה, עַיַּן שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסָעִיף ב' דְּמִכָּל מָקוֹם הָתָם פְּעֻלּוֹת נִפְרָדוֹת, וְהָרְאָיָה מֵהָא דְּמִשְׁמַע בְּזָבָחִים דַּף ב' עַמּוּד ב' בְּתוֹסְפוֹת דְּבּוּר שִׁתֵּי פְּעֻלּוֹת נִפְרָדוֹת, וְהָרְאָיָה מֵהָא דְּמִשְׁמַע בְּזָבָחִים דַּף ב' עַמּוּד ב' בְּתוֹסְפוֹת דְּבּוּר הַמַּתְחִיל הָא לְשֵׁם וְכוֹ' דְּאִם חָשַׁב בְּשִׁחִיטָה לִשְׁמָהּ וּבַסֵּכָּלָה הָיָה סְתָמָא, אֲפִלּוּ אִם נִיצְמָא דְּסְתָמָא לְאוֹ לִשְׁמָהּ קָאֵי, אֲפִלּוּ הָכִי כָּל הָעוֹשֶׂה עַל דַּעַת רִאשׁוֹנָה עוֹשֶׂה (וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן י"א סָעִיף ב': (ג) **לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים.** וְהַיֵּינוּ לְחִלּוֹת בְּבָגֶד, אֲבָל לְטִוּוֹת מֵתָר לְכַלֵּי עַלְמָא. וְקָטָן הַיְינוּ כְּאִשָּׁה, מִגַּן אַבְרָהָם (סק"ג): **ב** (ג) **בִּלֹא כְּנָפָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁקָּשַׁר קֶשֶׁר הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא בִּלֹא כְּנָפָיו. אֲבָל אִם עָשָׂה קֶשֶׁר הָעֶלְיוֹן בִּכְנָפָיו, אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה אַחַר כָּךְ שְׁאָר הַקְּשָׁרִים וְחֻלְיוֹת בִּלֹא כְּנָפָיו, גַּם בְּדִיעֲבַד צִיצִית אֲחֵרִים יֵשׁ לְהַכְשִׁיר. עוֹלַת תָּמִיד (סק"י): (ד) **עַל הָרַמְבַּ"ם שֶׁמַּכְשִׁיר.** פֵּרוּשׁ שֶׁהָרַמְבַּ"ם סְבִירָא לֵיהּ אַף עַל גַּב דְּבָצֵי טְרֵפָה

בַּאֵר הַיטֵב

א (ע) שֶׁעֲשָׂאָן אֵינוֹ יְהוּדִי. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהִטִּילָן בַּבֶּגֶד, פָּסוּל אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ, דְּאִלּוּ בִּטְרֵפָה כָּשֵׁר לְהָרא"ש (הל' ס"ת סי' ג) כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן י"א סָעִיף ב': (ג) **לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים.** וְהַיֵּינוּ לְחִלּוֹת בַּבֶּגֶד, אֲבָל לְטִוּוֹת מֵתָר לְכַלֵּי עַלְמָא. וְקָטָן הַיְינוּ כְּאִשָּׁה, מִגַּן אַבְרָהָם (סק"ג): **ב** (ג) **בִּלֹא כְּנָפָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁקָּשַׁר קֶשֶׁר הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא בִּלֹא כְּנָפָיו. אֲבָל אִם עָשָׂה קֶשֶׁר הָעֶלְיוֹן בִּכְנָפָיו, אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה אַחַר כָּךְ שְׁאָר הַקְּשָׁרִים וְחֻלְיוֹת בִּלֹא כְּנָפָיו, גַּם בְּדִיעֲבַד צִיצִית אֲחֵרִים יֵשׁ לְהַכְשִׁיר. עוֹלַת תָּמִיד (סק"י): (ד) **עַל הָרַמְבַּ"ם שֶׁמַּכְשִׁיר.** פֵּרוּשׁ שֶׁהָרַמְבַּ"ם סְבִירָא לֵיהּ אַף עַל גַּב דְּבָצֵי טְרֵפָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּבִגְנַאי גָּדוֹל הוֹחָה כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת אֲפִלּוּ אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא בְּשֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה. אַף צָרִיךְ לְמַהֵר לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ אוֹ לַבַּיִת שֶׁלְּפָנֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת וְיִסְפְּקֵנּוּ שָׁם, (כמ) אַף שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בִּדְבַר מִצְוָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אִסּוּר תּוֹרָה. אֲבָל בְּשַׁבָּת אֵין צָרִיךְ לְמַהֵר לָצֵאת מִבֵּית הַכְּנֶסֶת כָּל עוֹד שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּמִצְוָה. (כנ) וְהָרוֹאֶה בַּחֲבֵרוֹ שֶׁנִּפְסְקוּ לוֹ הַצִּיצִית לֹא יֹאמַר לוֹ, עַד שֶׁיָּבוֹא לְבֵיתוֹ, דְּהַיְינוּ שֶׁיִּקְרָאֶנּוּ לָבוֹא לְבֵיתוֹ וְשָׁם יֹאמַר לוֹ שֶׁיַּשְׁיְשֵׁנּוּ. עוֹד כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּאִם אֵין צִיצִית בָּעִיר דְּיֵנוּ בְּחֹל כְּמוֹ בְּשַׁבָּת. וְהוּא הַדִּין (כנ) טַלִּית דִּמְחֻיָּב רַק מִדְּרַבָּנָן,

כְּגוֹן שְׁאוֹלָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, דְּיֵנוּ בְּחֹל כְּמוֹ בְּשַׁבָּת:

א (א) **שֶׁעֲשָׂאָן.** פֵּרוּשׁ, (פ) שֶׁהִטִּילָן בַּבֶּגֶד, פָּסוּל אֲפִלּוּ בְּיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ וּמְלַמְּדָהוּ לַעֲשׂוֹת לִשְׁמָהּ, דְּאִלּוּ אִם אֵינוֹ יְהוּדִי כָּשֵׁר לְהָרא"ש (הל' ס"ת סי' ג), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב לְעֵיל בְּסִימָן י"א סָעִיף ב'. וְדַוְקָא אִם (נ) תָּחֲבוֹ בְּבֶגֶד אוֹ עָשָׂה הַחֵלְיָא אוֹ הַקֶּשֶׁר רִאשׁוֹן, (ג) אֲבָל אִם הַחֵלְיָא וְהַקֶּשֶׁר רִאשׁוֹן עָשָׂה יִשְׂרָאֵל, וְהֵאֵינוֹ יְהוּדִי גָּמַר שְׁאָר הַחֻלְיוֹת וְהַקְּשָׁרִים דְּאֵינָן רַק לְמִצְוָה בְּעַלְמָא, כָּשֵׁר: **(ב) לְהַצְרִיךְ אֲנָשִׁים.** וַאֲפִלּוּ (ד) עוֹמֵד עַל גַּבָּן לֹא מְהַנֵּי, מִשּׁוּם דְּהָא דִּכְתִיב 'בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' וְעָשׂוּ' מַשְׁמַע גַּם לְמַעֵט בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל: **(ג) שֶׁיַּעֲשׂוּ אוֹתָן.** דַּוְקָא הַתְּלִיָּה בְּהַבֶּגֶד, אֲבָל (ה) הַטְוָיָה וְהַשְׁזִירָה מֻתָּר עַל יְדֵי נָשִׁים: **(ד) וְטוֹב לַעֲשׂוֹת וְכוֹ'.** וְכֵן רָאוּי וְנָכוֹן שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת לְכַתְּחִלָּה הַצִּיצִית בְּבֶגֶד שֶׁל גָּדוֹל עַל יְדֵי קָטָן פָּחוֹת מִשֶּׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים. אֲבָל (ו) אִם הוּא בֶּן שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, אַף שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה אֵין לְהַחְמִיר. וְהָאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס"א) מַקֵּל אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה עַל יְדֵי קָטָן. וְכָל זֶה (ז) דַּוְקָא בְּגָדוֹל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ הַמְלַמְּדָהוּ לַעֲשׂוֹת לִשְׁמָהּ, אֲבָל בְּלָאו הָכִי, אֲפִלּוּ אִם כְּבָר הִטִּילָם הַקָּטָן בַּבֶּגֶד צָרִיךְ לְהַתִּירָם וְלַחֲזֹר וּלְתָנָם: (ה) **לְכַתְּחִלָּה.** אֲבָל בְּדִיעֲבַד מֻתָּר. וַאֲפִלּוּ בְּלֹא עוֹמֵד עַל גַּבָּהּ, (פ) נֶאֱמַנֶת לוֹמַר שֶׁהִטִּילָה לְשֵׁם צִיצִית: **ב** (ו) **בִּלֹא כְּנָפָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעָשָׂה הַקֶּשֶׁר הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא בְּלֹא כְּנָפָיו, אֲבָל (ט) אִם קָשַׁר קֶשֶׁר הָעֶלְיוֹן (י) וְחֵלְיָא אַחַת בִּכְנָפָיו, אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה שְׁאָר הַקְּשָׁרִים וְהַחֻלְיוֹת אַחַר כָּךְ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, גַּם בְּדִיעֲבַד צִיצִית אֲחֵרִים יֵשׁ לְהַכְשִׁיר: (ז) **עַל הָרַמְבַּ"ם שֶׁמַּכְשִׁיר.** אֲפִלּוּ אִם עָשָׂה הַתְּלִיָּה (יא) וְגַם כָּל הַקְּשָׁרִים וְהַחֻלְיוֹת שֶׁלֹּא בִּכְנָפָיו, דְּסְבִירָא לֵיהּ, אַף עַל גַּב דְּבָצֵי טְרֵפָה לִשְׁמָהּ מִכָּל מָקוֹם הַתְּלִיָּה לֹא בָּצֵי לִשְׁמָהּ, וְלֵיכָּא לְמִדְכְּתִיב 'בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' לְאַפּוקֵי עוֹבֵד גִּלּוּלִים, שְׁמַע מִנָּהּ דְּיִשְׂרָאֵל בִּלֹא כַּוָּנָה כָּשֵׁר. וְאֵין לוֹמַר, (יב) יַתִּירִים מֵהַבֶּגֶד וְיִחָזֵר וְיִתְּנֵם בְּכַוָּנָה לְשֵׁם מִצְוָה, יֵשׁ לוֹמַר, דְּמֵירֵי שֶׁהוּא סָמוּךְ לְשַׁבָּת וְאֵין שְׁהוּת לְהַתִּירָם וּלְקָשְׁרָם. אִי נָמֵי, שֶׁנִּפְסַק אֶחָד מֵרָאשָׁיו

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל טְוָיָן עַכּוּ"ם וְכוֹ' בְּאֶמְצַע דִּבּוּרוֹ וְדַע עוֹד דְּטְוִיָּה לִשְׁמָהּ פָּיֵן וְכוֹ' וּבְסוֹף הַדִּבּוּר וּבְשׁוּרָה עוֹמֵד עֲלֵיהֶם וְכוֹ' וּפְשׁוּט דְּהוּא הַדִּין בְּצִנְעָנִינוּ וּכְדִיעֲבַד סָמְכִינַן אַחֲזָקָה דְּרַבָּא מִמּוּ שָׁם: (מ) עַיַּן בֵּית יוֹסֵף (ס"ק ד') **ב** (ס) עוֹלַת תָּמִיד (סק"ד) (י) כַּנַּ"ל בְּסִימָן י"א סָעִיף י"ג עַיַּן שָׁם: **(יא)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם): **(יב)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד):

(סמ) שֻׁלְחָן עָרוּךְ הָגְרַ"ז (ס"ד) וּפְשׁוּט: **(כב)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **(כג)** פְּרִי מְגַדִּים (שם): **א** (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): **(ג)** לְבוּשׁ וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"א): **(נ)** אַחֲרוֹנִים: **(ד)** פְּשׁוּט: **(ס)** לְבוּשׁ וְעוֹלַת תָּמִיד (סק"ג) וְלֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות אות לו) וְט"ז (סק"א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) וְהַגְרַ"א: **(ו)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג): **(ז)** עַיַּן לְעֵיל בְּסִימָן י"א בְּבֵאוּר הֲלָכָה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah